

§ 63 Kyrkoantikvarisk ersättning

SIGVARD OLSSON:

Ordförande, ledamöter av kyrkomötet, åhörare! Jag talar för utskottet. Av framställningen framgår att utskottet yrkar avslag på motion 2012:19, vilket härmed biträdes. Motionen har det vällovliga syftet att ta upp en ständigt aktuell fråga för vår kyrka. Kyrkan har på olika håll svagare ekonomi och starkare ekonomi. Det gör att den här frågan alltid kommer upp. Kan man fullfölja åtagandet gentemot svenska staten och den överenskommelse som träffades inför kyrkans förändring år 2000?

Ersättningen av staten utgörs av motiverade kostnader. Förvaltande församlingars egen ekonomi ska inte vara avgörande för detta. Det får alltså inte ingå i utjämningssystemet på något vis. Lagen om kulturminnen från 1988 är grunden för det här, revideringen 1998 och sedan överenskommelsen som träffades med svenska staten inför kyrkoförändringen år 2000. Kyrkostyrelsen har arbetat med revidering av det här förslaget 2011–2012 och det har fastställts av kyrkostyrelsen. Arbetet med att ta fram en handbok för detta pågår för att ge kunskap om hur man förfar. Det kan vara lite olika i olika stift hur man får tilldelning och hur man kan täcka upp kostnader, kanske för förbättrade värmesystem upp till 90 procent av kostnaden.

Strukturutredningen hade också detta ärende uppe. Då var tanken att stiften skulle ta ett större ansvar för den här delen av finansieringen, alltså självfinansieringen. Det var då också på förslag att man skulle utväxla någon form av kostnadstäckning, det som mellan kommun och landsting kallas skatteväxling. Remissen gav däremot inget stöd för det vid det här tillfället, utan kyrkostyrelsen och utredningen får arbeta vidare med förslaget.

Mot bakgrund av detta och arbetet som fortgår i den riktning som motionären önskar är utskottets förslag att motion 2012:19 avslås och vi hemställer till kyrkomötet om kyrkomötets bifall till detta. Tack för ordet.

PATRIK EHN:

Herr ordförande, ledamöter, biskopar och åhörare! Vi människor har många olika identiteter. Vi som träffas här i Uppsala under några dagar är till exempel inte bara svenskar och kristna. Vi bär också med oss en rad olika lokala och regionala identiteter. Att vårda vårt kulturarv är ett viktigt led i att stärka dessa identiteter. Svenska kyrkan har i dag rätt till viss ersättning av staten för kulturhistoriskt motiverade kostnader. Ersättningen fördelas av Svenska kyrkan från nationell nivå till stiften och vidare till lokal nivå. Fördelningen av medel sker i samråd med Riksantikvarieämbetet och länsstyrelserna. Jag tycker det är bra att man utnyttjar kompetensen där.

Dagens moderna människa lever i hög grad i nuet och jag är inte så säker på att det alltid är så hälsosamt för själen. Tvärtom ingår det i den andliga friskvården att vi vårdar våra rötter. En människa, och för den delen ett folk, utan historia har nämligen svårare att möta framtiden. Att vårda vårt kulturarv handlar lika mycket om respekt för våra förfäder som ansvar för kommande generationers svenskar.

Eftersom det redan pågår ett omfattande arbete i den riktning som motionären önskar yrkar jag bifall till utskottets förslag.

ULLA RICKARDSSON:

Jag hade egentligen inte tänkt begära ordet, men så blev det så ändå. Anledningen var att jag tycker att min önskan tillgodosedd, fastän motionen 2012:19 är avslagen, genom att det i texten står att den nationella nivån bland annat har framfört till stiftens ersättningsnivåerna bör höjas. För 2013 är det då avsatt 600 miljoner och för 2014 600 miljoner till antikvarisk ersättning, trots att pengarna från staten är 465. Att det kan bli 600 beror på att de helt enkelt inte har gått åt utan att det finns pengar över, lika väl som det finns ett behov. Handbok är också på väg för det här.

2014 ska det tas upp nya förhandlingar med staten. Då är det viktigt att vi ger till känna att det här behovet finns. Vi är helt övertygade om detta, men lokalt kan man inte svara upp mot kraven där. Vi vet vad strukturutredningen sa, som vi avslog. Den sa att stiftens skulle hantera våra kyrkobyggnader. Då kanske vi hade lyckats bättre. Vi får se vad den kommande utredningen kommer fram till.

Jag vill också säga, att man på nationell nivå har ett väldigt gott samtalsslag med Riksantikvarieämbetet. Det är snarare så att vi ute i stiftens kan ha lite jobbigare med länsstyrelserna, som inte ser utvidgade användningsområden på samma sätt som man säger att Riksantikvarieämbetet gör. Det är därför viktigt att jobba med länsstyrelserna på ett väldigt tidigt stadium och diskutera med dem. Då kanske vi lättare kan klara av att använda de här pengarna. De är mycket vällovliga.

Bifall till utskottet. Tack.

Beslut i ärendet återfinns i kyrkomötets protokoll, § 114.